

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims.

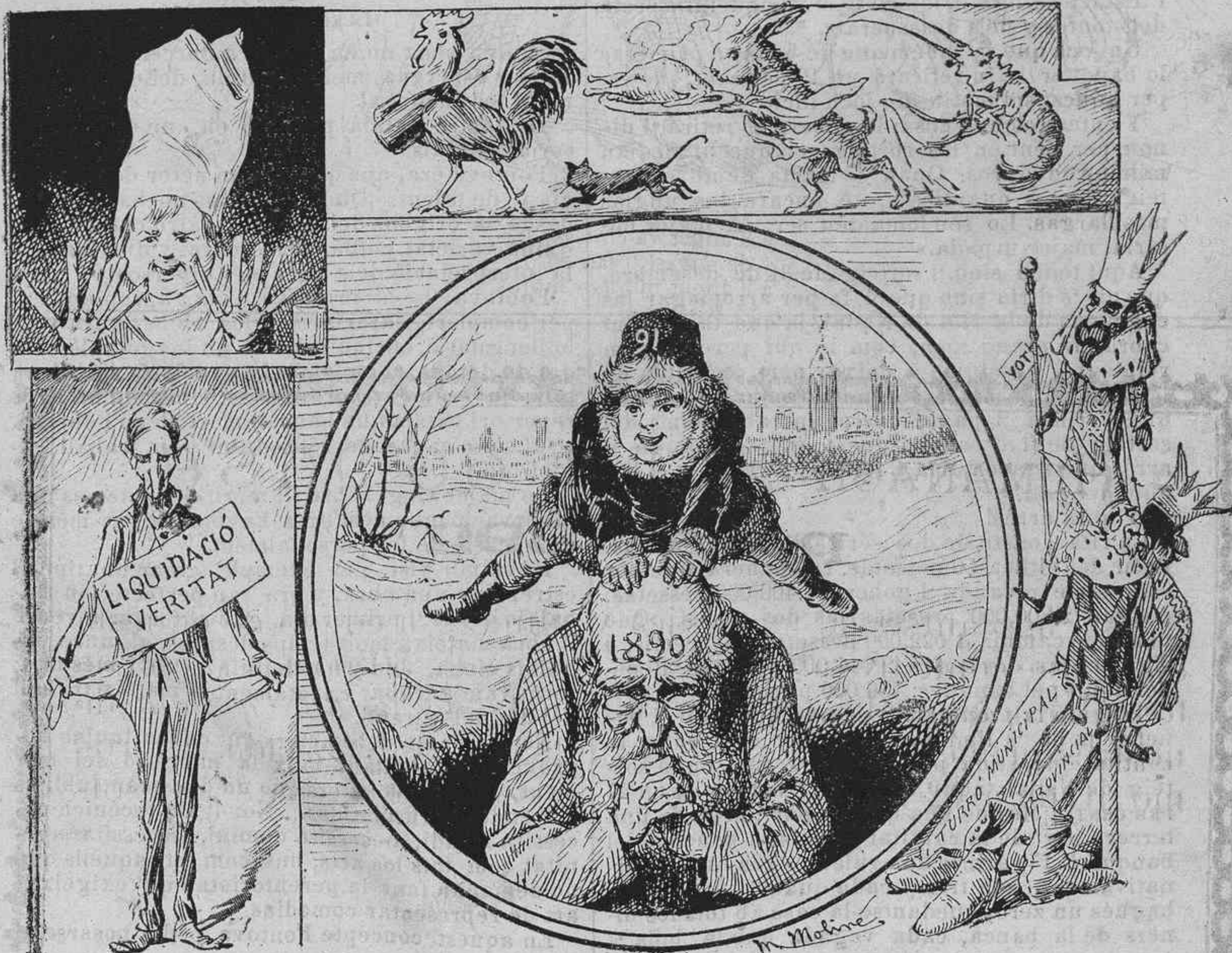
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

¡ANY NOU!

Ben vingut siga l' any nou...
si ha de ser més enrahonat,

més decent y més persona
del que ha sigut l' any passat.

M. Moliné

CRÓNICA.

RIFAS Y RIFATS.

En la rifa de Nadal, Barcelona s'hi ha gastat un sentit. La cantitat que s'ha tret de la butxaca, no més que pèl gust de tentar la sort, s'acosta a un milió de duros.

De aquesta suma considerable 'l govern, qu' en aquesta classe de jochs fa de banquer, se 'n ha barrotat la friolera de un 19 per cent. Lo 81 per cent restant ho ha repartit en premis, no havent volgut la sort capritxosa que se 'n aprofitessen los que més s' havian sacrificat per seduhirla y festejarla.

Aixís, lo premi gros ha prèss passatje per l' Habana; lo segón s' ha quedat a Huesca; lo tercer s' ha escampat també per un siti molt lluny de aquí, com tots los importants que venian darre-ra. Del milió de duros invertit per Barcelona, n' hi han tornat tan sols 25,000, ademés de alguns premis petits, cinch duros per un, y varios reintegros, que han correspost a tots los números acabats en zero. Aixó dels reintegros tè tot l' aspecte de una burla.

L' Administració de loterías sembla dir als que 'ls percibeixen:

—Tè, noy, tè: arreplega aixó, que a tú no t' hi volém.

Sembla mentida que hi haja tanta afició a un joch ruinós com lo que més puga serho.

Sols los pobles més endarrerits, més pobres, més aficionats a somiar truytas, consenten que l' Estat sostinga la loteria y s' enriqueixi a costa dels tontos y dels desesperats.

Un joch que ja sabém que de bonas a primeras lo banquer se 'n retirarà un 19 per cent, ¿no es, per aquest sol motiu, un joch il·lícit?

Y entengas una cosa: lo govern se retira 'l dinou per cent en los sorteigs en que hi median milions de duros. Quan se tracta de altres sorteigs menos quantiosos, tè encare las unglas més llargas. Lo seu lema déu ser: «A major miseria, major urpada.»

Aquí tenen sino 'l sorteig de 31 de desembre, que no 's diria sino que 'l fa per arreplegar las engrunas de la rifa de Nadal, ja que tant lo qui cobra un premi xich, com lo qui percibeix un reintegro, acostuma a deixar part ó partida de la suma en la mateixa administració de loterías que verifica 'l pago, carregant ab décims del sorteig de fi d' any. Aquest es, pèl govern, l' arrós que s' acostuma a fer ab los restos y lo llepúm del gall.

¡Y quin arrós!

La rifa consta de dos series de 28,000 bitllets. Prèu del bitllet, 50 pessetas. De manera que per cada serie recauda 'l govern 1.400,000 pessetas, ó sigan 2.800,000 pessetas las dos series. ¿Què dona en cambi? 1.022,000 pessetas en premis, ó siga per las dos series 2.044,000 pessetas. Benefici líquit pèl banquer: 756,000 pessetas.

Treguin la proporció y veurán que aquí 'l benefici ja no 's limita a un 19 per cent sobre la cantitat invertida pèls jugadors, com en lo sorteig de Nadal: aquí 'l benefici arriba ¡A UN 27 PER CENT! ¡Més de una quarta part; prop de una tercera part de la cantitat jugada, a benefici del banquer!! Figúrinse una ruleta, en la qual alternativament cada tres y cada quatre números, hi hagués un zero, quedantse la casa ab tots los diners de la banca, cada vegada que la bola 's

detingués sobre qualsevol de aquests zeros; ¿no fugirian escandalisats de aqueix garito?

Donchs una cosa per l' istil vè a ser lo garito de la *Lotería nacional*. Fent sorteigs iguals ab un 27 per cent de beneficis assegurats, cada tres y cada quatre de aquests sorteigs, tots los diners dels jugadors passarian a la butxaca del banquer.

¿No es aixó un verdader escándol? Y 'l govern que aixís procedeix, lo govern que aixís explota la poca afició a treure comptes y l' afany de somiar truytas que acostuma a distingir als espanyols ¿es l' encarregat de perseguir lo joch y de fomentar la moral? ¡Quina irrisió!...

Ara no estranyin que 'm prengui aquest assumpto ab tant calor. En primer lloch crech que de las moltas calamitats que abrumen al nostre país, una de las majors es la *Lotería nacional*.

En segón terme, ho confesso: al govern li tinch una mica de tirria.

¿No es ell, per ventura, qui en totas las eleccions nos dona gat per llebra? Donchs jo no haig de parar fins que li haja desbaratat lo joch immoral, ruinós, escandalosíssim de la *Lotería nacional*.

¡Guerra sens quartel a aquesta explotació iní-cua é ignominiosa!

Espanyols: no compréu bitllets: consideréu que hi ha encare una cosa pitjor que perdre 'ls diners miserablement; pitjor que perdre 'ls diners es passar per tontos. Y ab la ditxosa rifa lo govern se 'ns está rifant a la descarada.

LLEÓ FONTOVA.

¡Quina pena no ha causat a Barcelona la mort, no per esperada, menos sentida, del eminent actor, Lleó Fontova!

Lo teatro catalá pert, ab ell, un de sos més fermes puntals.

Fontova era, ans que tot, un actor de conciencia y de talent. ¡Quántas obras no havia creat desde 'ls orígens del modern teatro catalá!... ¡Y quina varietat y quánta frescura y ductilitat en la interpretació dels tipcs més diversos!

Fontova 'ls hi prestava vida, apropiantse 'ls per complert, caracterisantlos ab la figura y ab lo llenguatge; enriquintlos ab un inagotable caudal de detalls, completantlos gracias a sas facultats, qu' eran extraordinarias. Obras hi ha en lo repertori catalá que haurán mort ab en Fontova. ¿Qui será capás de reproduhir son treball genial?

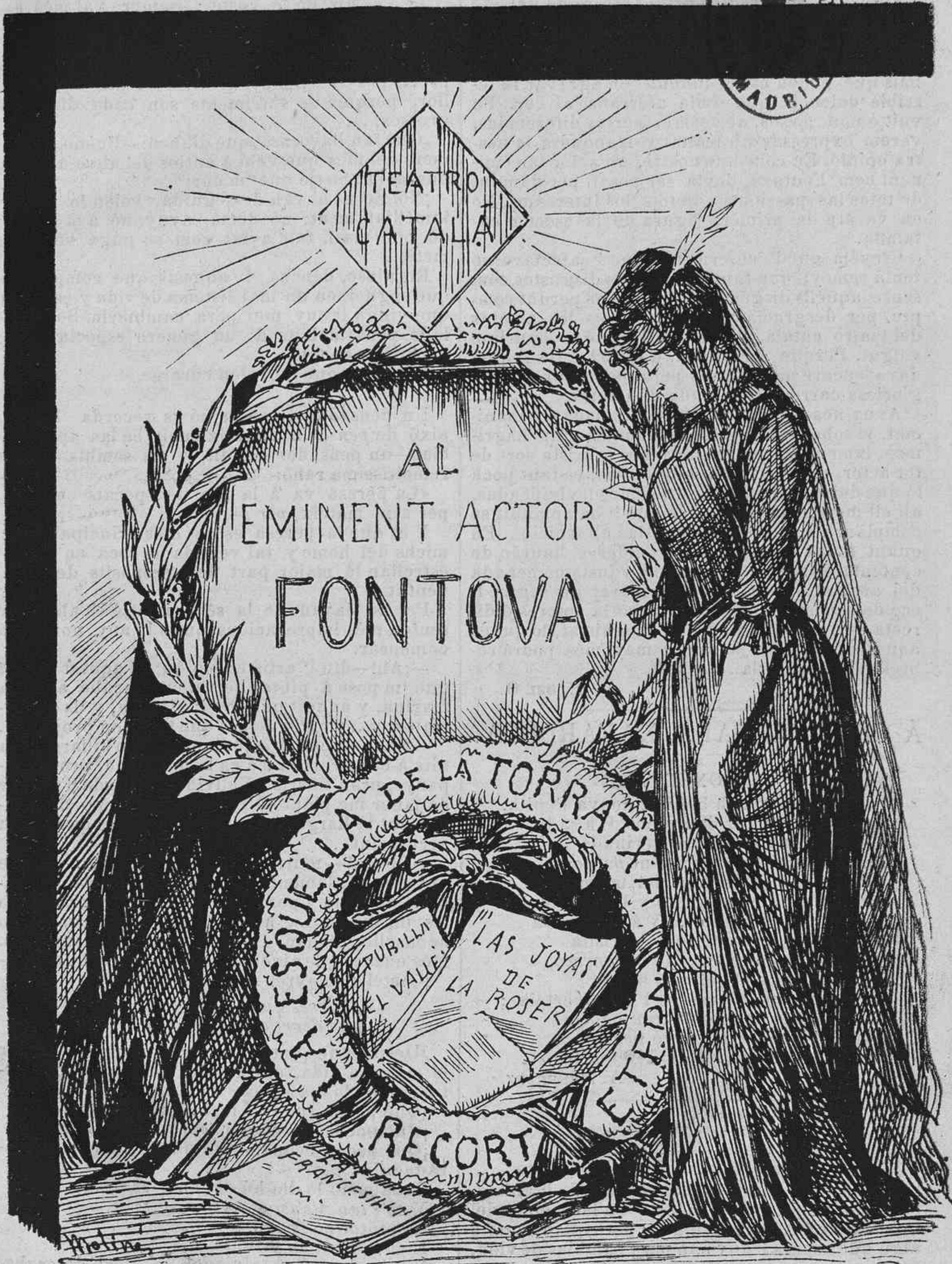
Lo major elogi sobre 'l mérit del actor es una observació que nosaltres haviam tingut més de una ocasió de fer personalment.

Haviamli vist, per exemple, crear un tipo al estrenarse una obra, y era tan perfecte son treball ja desde 'l primer dia, que al tornar a veure l' obra mateixa molt temps després, algunas vegadas cinch, deu y hasta quinze anys més tart, tornavam a trobar exactament lo mateix treball del dia del estreno.

No cal fiarse dels actors qu' en las taulas improvisan, treballant baix la impressió del moment, de aquells actors que un dia están sublims y l' endemá fusellables... No: l' art escénich necessita estudi, necessita domini, necessita serenitat com tots los arts, fins com tots aquells que no demanan tant la perentorietat qu' exigeix l' art de representar comedias.

En aquest concepte Fontova podia posarse al

HOMENATJE FÚNEBRE

A LA MÉS ALTA GLORIA DE LA ESCENA CATALANA.

costat de las primeras figuras de la escena contemporánea. En sos característichs no tenia rival. Era l' actor catalá per excelencia, sempre disposat á reproduhir tipos de la terra, componentlos bè y sostenintlos millor.

Figürinse si 'l *Teatro catalá* estará de dol.

Feya algun temps que se sentia malalt.

No volém parlar avuy de disgustos professionals que poden haver influhit en agravar la terrible dolencia que tenia aferrada al cor. Fa vuit ó nou mesos, al ocórrer certas diferencies, varem expressar ab lealtat y franquesa la nostra opinió. En concepte nostre, un actor tan eminent com Fontova, devia ser posat per damunt de totas las passións y de tots los interessos. No en vá era la primera figura de la escena catalana.

Creyém que l' enfermetat que l' afectava no tenia remey; que tant ab aquells disgustos com sense aquells disgustos, l' hauriam perdut sempre, per desgracia nostra y de tots los amants del teatro catalá, més aviat de lo que hauriam volgut. Perque á Fontova, á sos 52 anys li quedava encare molt temps pera poder exercir sa gloriosa carrera, sembrada de triunfos.

Avuy nos trobém davant de un cadáver inanimat, y sobre son féretre cauhen nostras llágrimas, lamentant una vegada més la trista sort de tot actor, que sent tant lo que crea, es tant poch lo que deixa. Aquellas figuras per ell vivificadas, ab ell moren. La generació que l' ha aplaudit se complaurá sempre recordantlas ab fruició... En quant á las generacions venideras, haurán de contentarse respectant la fama y justa nomenada del artista. Fins á ellas arribará, de segur, l' eco dels nostres aplausos; pero la impresió directa del artista que 'ls ha conquistat, lo qu' es aquesta impresió ja ningú may més podrá rébrela ni disfrutarla.

P. DEL O.

Á CERTA CASADA XAFARDERA.

SONET.

Jo no comprench ben bè, donya Pepita,
com ab tot y tenir deu pams d' alsada,
ab sa llengua de serp enverinada
procura semblar tant y tant *petita*:
ja sab vosté que si á parlar m' incita
puch cantarli en veu alta y bèn timbrada
las gestas d' un pinto... y á la vegada
lo que fá ab lo doctor que la visita.

Ab aixó, sapiguent que la *conceixo*,
no 's fiqui més ab mi, y si porfia
no 'n faré gens de cas, ja l' hi advertexo;
de vosté sols un mot ferirm' podria
y fora (de pensarhi 'm ve neguit)
què fes corre que soch lo seu marit...

A. MENENDEZ.

ANY NOU...

¿Vida nova?

Mirin: jo crech en la immortalitat de l' ànima, en la sinceritat conservadora, en las penas del infern... en tot lo que vulgan; pero quan sento á algú que espera l' any nou pera cambiar de vida, francament, no 'l crech.

Lo propósit d' un cambi de vida, indica un reconeixement explícit de la mala vida que s' ha

portat: si s' ha seguit bona conducta, no hi ha per qué canviarla; si 's vol canviar, senyal que la anterior era dolenta.

Y ¿qui es lo qu' espera 'l dia tants ó quants pera adobar una cosa notoriament espatllada?

Jo... es dir, no jo, vostés: —sempre val més *escarmentar en cabeza ajena*, —vostés, verbi gracia, están malalts. Se senten un dolor inaguantable al cap, als peus, á qualsevol puesto... Es precis posarhi remey aviat, com més aviat millor, perque 'ls safriments son cada dia més grossos...

¿Qué fan llavoras? ¿qué diuhen:—Bueno, á primers del mes que vé ó á mitjos del altre aniré á buscar un metje que 'm curi?

¡Nó! Se n' hi van desseguida, volen lo remey immediatament; nó demá, avuy; nó á la tarde, de bon matí, tan aviat com se puga veure 'l metje...

Riguinse, donchs, d' aquests que comprenen que segueixen un mal sistema de vida y esperan que vinga l' any nou pera canviarlo. Son malalts, pero malalts d' un género especialíssim, los pitjors de tots.

Malalts... que no volen curarse.

Un pensador...—quan no 's recorda 'l nom, aixó de *pensador* cubreix molt bè las apariencias—un pensador ha dit, y 'm sembla que t' remoltíssima rahó:

«La peresa va á la qua dels pecats capitals, per aixó mateix, *per peresa*.»

Y es que la peresa es un dels principals enemichs del home y tal vegada la roca en que s' estrellan la major part dels propósits de la juventut.

Per xó davant de la seva imatge es ahont se senten més imprecacions quan l' any nou va á comensar.

—¡Ah!—diu l' artista:—lo qu' es aquest any sí que 'm poso á pintar de valent y acabo aquella marina, y aquest quadro d' historia, y 'ls dos retratos, y... y tot lo demés que tinch en projecte...

—Nada—pensa l' estudiant:—prou billars, prou nits á ca la fulana ó á ca la mengana, prou companys, prou tiberis á Vallvidrera; desde 'l primer de janer me planto á estudiar y rompo definitivament la llarga cadena de *suspensos* que vinch arrastrant...

—¡Basta!—murmura 'l derrotxador:—desde any nou reglamento la mèva administració, traballo de sério y poso en armonia los gastos ab los ingresos. La bona doctrina económica ho aconsella; s' han de nivellar los pressupostos. Més encare que nivellar: arribar al *superábit*...—
¡Castells enlayre!

¡Torres que un viento levanta
y que derriba otro viento!...

¿Després de quatre, vuyt, dotze anys de seguir la mateixa vida, anirán ara á canviarla? ¿Justament en lo dia primer de janer?

¡Qué pochs quadros farà aquest pintor!
¡Qué pochs llibres se mirará l' estudiant!
¡Qué pocas economias apilará 'l de la má foradada!...

Cabament lo dia hù de janer es festa.

Y *cor tan plausivo motivo*,

Lo pintor no fa res.

L' estudiant no estudia.

Y l' aspirant á estalviador, en lloch de treballar va tres cops al café, compra deu puros, se n' entra al teatro... ¡y Déu sab ahont més!

* *

Si 'ls que creuen en la eficacia del crit de: *¡Any nou, vida nova!*... tinguessen una mica de memoria, podrien quedar convençuts del seu error recordant lo que pensaven ara fa dotze mesos, en lo dia de cap d' any del desaparegut 90.

¿Qué deyan? ¿qué cridavan llavoras? ¿Any nou, vida nova!... lo mateix que diuen avuy, y potser encare ab més calor y entusiasme.

Han passat dotze mesos, l' any de la *vida nova* ha transcorregut, y ¿han realitzat res de lo que deyan?

Tenen los mateixos vicis, los mateixos defectes y las mateixas debilitats... multiplicadas per trescents xeixanta cinch.

A rahó d' un ascens per cada dia.

Que 's desenganyin los que aixís racionan. La vida nova á plasso fixo es un somni, una excusa de mal pagador... l' arbre de Bertoldo.

¿Saben quàn cambiarán de modo de ser aquests individuos?

Quan se presenti la mort y 'ls acompanyi á ementas al cementiri.

¡Llavors si que farán de debó *vida nova*... encare que no siga cap d' any!

* * *

Lo mot de la fin.

Dos amichs, que s' han vist en lo dia 31 de desembre, tornan á véures l' endemà, dia primer de janer.

—¡Qui ho diria!—exclama l' un d' ells:—no 'ns havíam vist desde l' any passat... ¡y sembla qu' era ahir!...

A. MARCH.

VIATJE DE NUVIS.

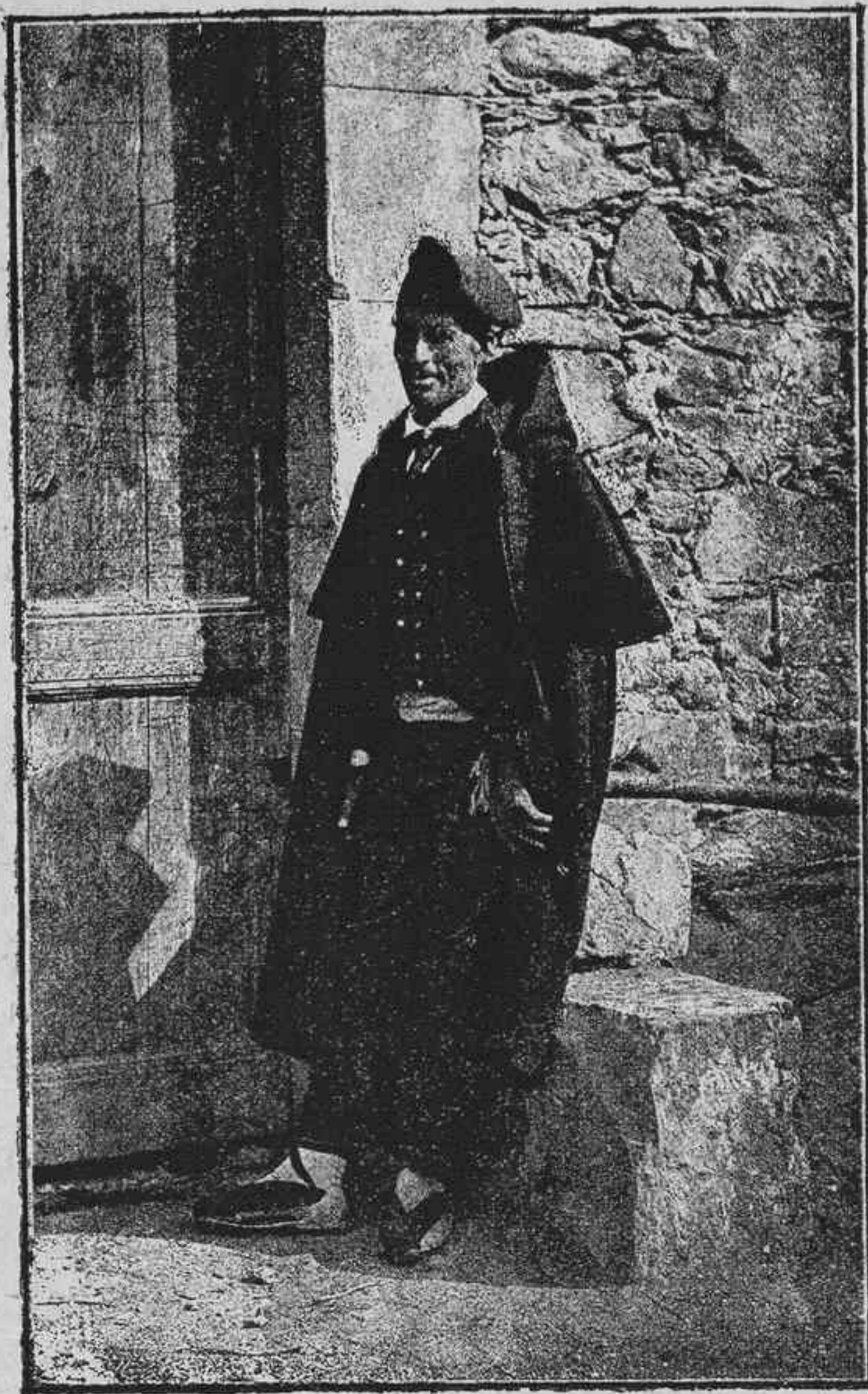
De la iglesia á l' estació, dels parents acompanyats, varem aná un cop casats de brasset la dona y jo; y embargats per la emoció que en cassos iguals impera, deixant las salas d' espera y surtint fora l' andén, tots dos varem pujá al tren dintre un vagó de tercera.

Lo tren ab gran rapidés lo seu camí anava fent, sense pararse un moment, sense aturarse per res, corrent sempre més y més per acabar la carrera, deixant pobles endarrera que davant nostre passavan, y que 'ls nostres ulls miravan desde 'l vagó de tercera.

Per fi la nit va arribar, y en lo sostre del vagó, llum que no feya claró' un empleat va posar; llavoras jo vaig mirar á ma esposa riallera, dihentli lo felis qu' era de tenirla á prop de mi, y un petó 's va fer senti' dintre 'l vagó de tercera.

Eram sols; cap més persona lo cotxe havia ocupat,

TIPOS CATALANS. (DEL NATU AL.)

De Vich.

y entre aquella soletat, las miradas de la dona, al veure la ocasió bona sentint passió verdadera... se va obrir la porta; y era 'l conductor que va entrar, y 'ls bitllets va demanar dels passatjers de tercera.

Ella dormint, jo aburrit en l' asiento del vagó, patint de fret y caló' varem passá aquella nit, marejats y 'l cos cruixit tots dos de mala manera, esperant l' hora postrema del viatge desgraciat, per pogué sorti' aviat d' aquell cotxe de tercera.

¡Gracias á Dèu! ja era hora de sortir de la estació, ja busquem ab afició una posada á la vora, y al serhi, jo y la senyora, sentint ditxa verdadera, hi pujém sens teni' espera y prompte 'ns fiquém al llit, per haver perdut la nit en lo vagó de tercera.

L. C. CALICÓ.

RAMILLET DE CARTAS

DIRIGIDAS ALS REYS.

I.

«Senyors Reys d' Orient: ¿Volen fer lo favor de portarme un' acta de concejal? La necessito com lo pa que menjo... ó que no menjo.

Un qu' está mal de fondos.»

II.

«Desitjaria que 'm portessin una nina de disset anys, de carn y ossos—sobre tot carn—bèn guapa, bèn rica... y disposada á casarse ab mi.

Un gomós sense sustancia »

III.

«Senyors Reys: ¿Que no portan ventadas? Vejin si 'n duhen una de bona, qu' escombri totas las mamás políticas... Si no pot ser totas, basta ab que se 'n dugui la mèva.

Un jove casat de fresch.»

IV.

«¡Un dengue com l' any passat! ¡un dengue! .. Aixó es lo que voldria que 'm portessin... no á mi, als mèus clients.

Un metje.»

V.

«Senyors Reys: Hi posat la sabata al balcó. Estich en la creencia de que 'm durán alguna cosa... Pero al menos, si no 'm portan res, no 'm prenguin la sabata. ¡No fem bromas!...

Un desconfiat.»

VI.

«Simpátichs Reys: 'Ls suplico que en la sabata de la mèva senyora hi coloquin un anell de brillants.

Un marit de talent.»

VII.

«'Ls encarrego que no fassin cas de la carta anterior. L' he escrita en presencia de la mèva senyora, per exigencias d' ella... Ara dissimulin, ¿eh?

Lo mateix marit.»

VIII.

«Señores Reyes: El motivo de la presente no tiene hotro ojeto que pedirles que lleben... el primero de mi compañía á hotra parte, porques mui perro y mui arrastrao y mui indino.

Un sordao.»

IX.

«Reys d' Orient: Diguin al papá que 'm compri aquell acordeón que l' altre dia vaig ensenyarli al carrer de Fernando.

Un nen que ja ho sab tot.»

X.

«A mi no 'm portin res. ¡Total, per lo que poden portarme!...

Un de la flamarada.»

XI.

«Senyors Reys: Si m' han de creure á mi, portin cotó fluix... y tápinse bè las orellas. ¡Se 'n senten unas sobre vostès, devegadas!...

MATÍAS BONAFÉ.»

UNA BONA IDEA.

Ara que moltes senyoras portan aquell gran barret, ¿per qué no miran lo modo d' arreglarhi un pessebret?

AMOROSA.

Recordo quan era nin,
que la mèva mare 'm deya:
—Fill mèu, si vols aná al cel,
has d' estimar á la Verge.

Y seguint los seus consells,
una n' estimo, que 'm sembla
que será molt del gust seu,
puig que, á més de agraciadeta
com la del alt Montserrat,
tè ulls grossos y es moreneta.
Lo que sí, no tè la cort
formada com la d' aquella,
puig que l' únich servidor
que tè, so jo; y no li resan
altres *salves* y oracions
que paraulas d' amor mèvas.

J. ABRIL VIRGILI.

LLIBRES.

LA FEBRE D' OR.—*Novela de costúms del nostre temps*, per N. OLLER.—*Volúm primer*.—La última producció del eminent novelista català, era molt desitjada. Alguns fragments que l' autor n' havia donat á conèixer en reunions y en periòdichs, feyan denteta als amants de las exquisitats literarias. De l' obra n' acaba de sortir la primera part, y ara es més viu que may lo desitj de conèixerla tota. Crech que 'l segón volúm no 's farà esperar gayre temps.

La febre d' or es una novela essencialment barcelonina. Transcorra entre personas de la nostra ciutat, que viuen y 's bellugan en la época aquella de borrarxera bursátil, en que semblava que Barcelona hagués perdut lo sanderi. Ja 'l primer capítol nos transporta al gran Saló de la Llotja, en una de aquellas tardes agitadíssimas, de oscilacions frenéticas. Lo novelista fa gala de un gran esperit d' observació y de una vigorosa riquesa de llenguatge. Troba á cada punt paraulas plásticas, lluminosas, que donan extraordinari relléu al quadro que tè entre mans.

Després aném seguint al protagonista de la novela, á aquell Gil Foix, home sortit del no res que va enfilantse, impelit pèl vent de la fortuna. Tot sent un tipo real, que un sembla veure'l y sentirlo, es la personificació verdadera y exacta de tota una classe. L' autor nos conduheix á sa casa, nos fa conèixer á sa familia, á sos parents, á sos amichs. Assistim á una de sas festas intimas, contemplém sos progressos mercantils, la facilitat ab que, alucinat per sa filla y per son nebot, rendeix parias á un luxo que sempre resulta cursi.

No pot donarse més riquesa en la descripció dels tipos. Son molts los que intervenen en l' obra y tots tenen un color, un perfúm de realitat qu' enamora. Nos sembla conèixerlos de temps. Son ben bè extrets de la societat en que vivim.

En aquesta primera part de la novela, titulada *La pujada*, s' hi observa desseguida una inmillorable exposició de l' obra. L' acció tot just s' inicia; pero ¡ab quina seguretat, ab quín aplóm! La desesperació de una pobra institutris, víctima de ilusions amorosas que li surten defraudadas, y 'l pensament que com una fosforecencia crusa 'l cervell del sempre honrat Gil Foix, pròxim á descarrilar, influit més que per altra cosa, per l' exemple de sos companys de Borsa y per lo me-

di-ambient en que viu sempre, ¡cóm deixan endavinar que 'l Sr. Oller nos reserva un verdader drama, á mesura que l' obra que ha concebut vaja desenvolupantse!

Per aixó havém dit avants que la continuació de la novela 's fa desitjar, despertant lo primer volúm un interès extraordinari.

Lo mérit literari de aquest primer volúm supera á tot lo que del Sr. Oller coneixiam. L' horitzón en que 's desenvolupa es més ample qu' en sas anteriors novelas; está més poblat de personatjes, y aquests son sempre vius y reals, desde 'ls que 's mouhen en los primers termes, fins als epissòdichs; desde las primeras parts fins als coros. Tots los quadros están trassats ab una gran amplitut y ab molta fermesa de pinzellada. En cada página s' hi veu la mà del mestre.

Per avuy no 'ns cal dir res més.

Contentis lo lector ab una impressió, ja que l' obra no acaba en lo primer volúm.

Creym endavinar lo que ha de venir: á la *pujada* de la primera part, succehirá segurament la *caygada* en la segona, completantse la intenció del autor, que no pot haver sigut altra, á lo que sembla. que la de descriure un dels períodos més típics de la vida barcelonina.

MIS RECUERDOS DE ITALIA, per VÍCTOR BALAGUER.—Una colecció de impresions dels viatjes que á la hermosa península italiana feu l' autor en épocas ben distintas, constituheixen la materia del volúm XXV de la colecció de sas obras completas, qual producte va destinat al sosteniment y foment de la Biblioteca-Museo de Vilanova y Geltrú.

D Victor Balaguer visitá l' Italia en 1859, com á periodista y com á soldat, ab motiu de la famosa guerra contra l' imperi austriach, ab que aquell hermós pais iniciá sa independència.

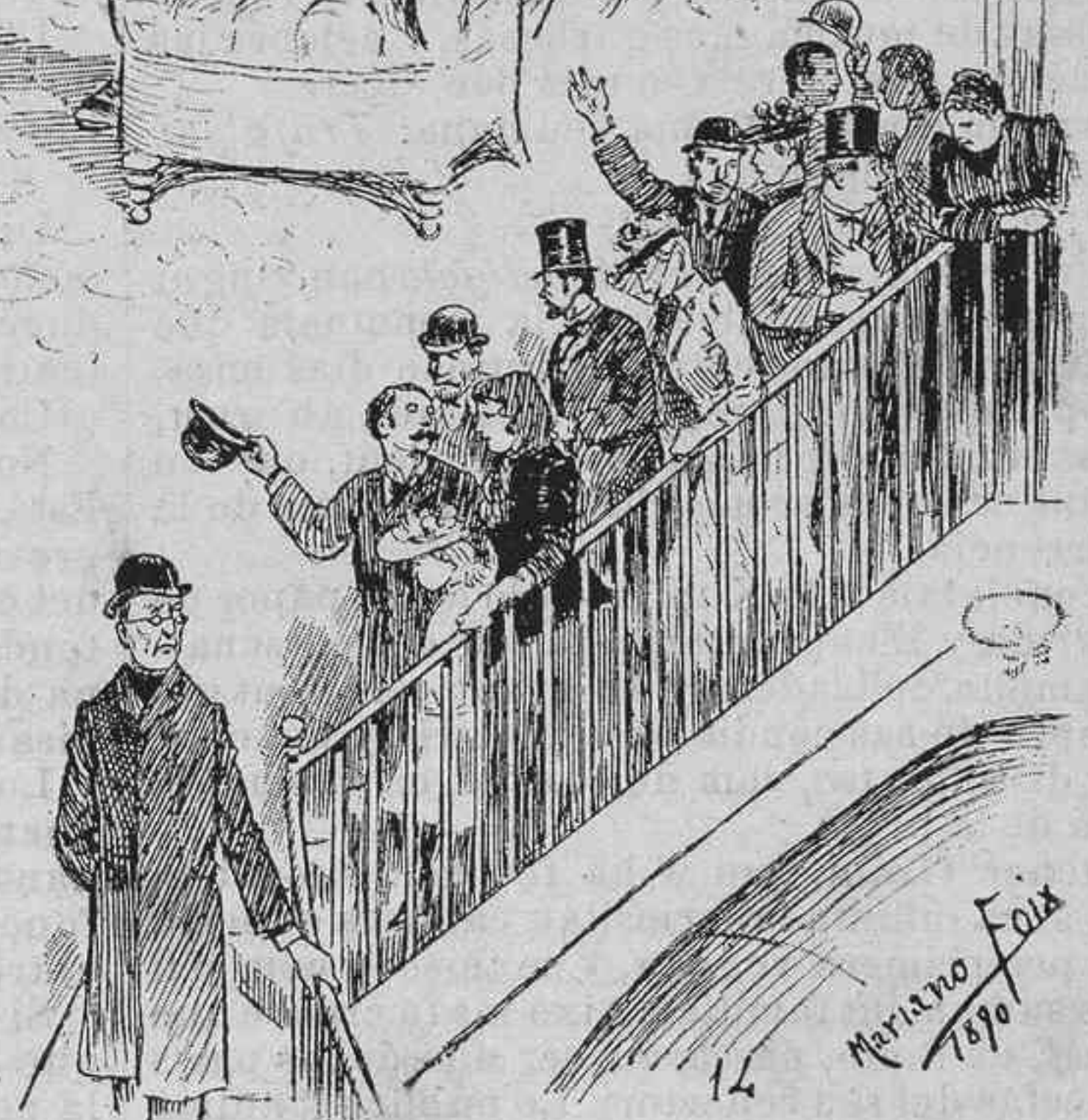
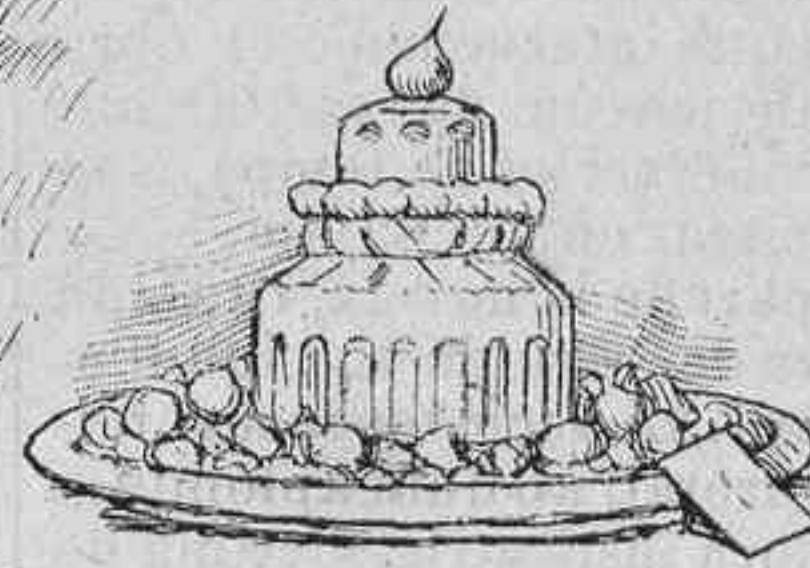
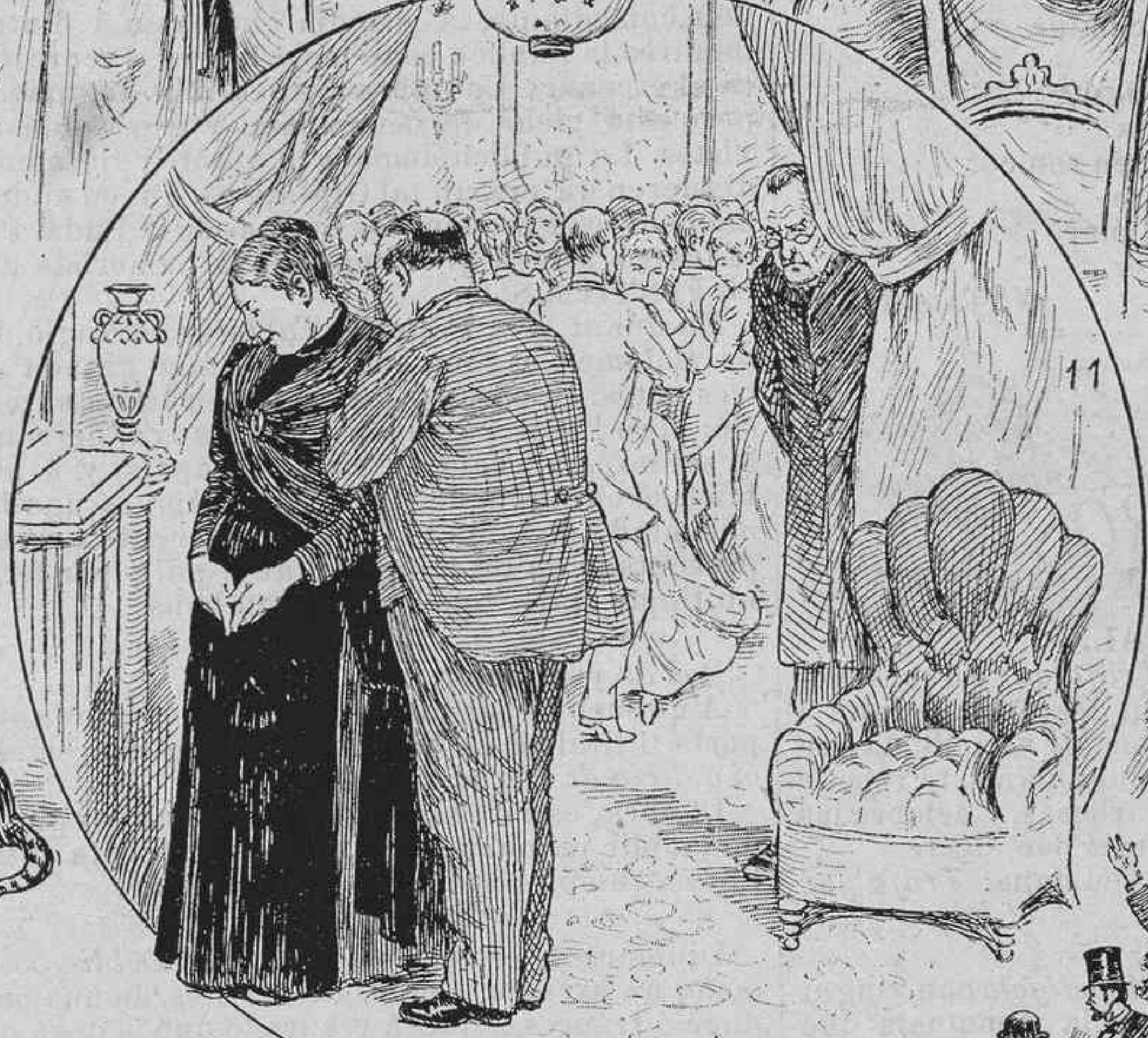
Al any 70 tornava á visitarla, com á diputat constituyent, formant part de la comissió que aná á oferir la corona d' Espanya á D. Amadeo de Saboya.

De abduas épocas conté 'l llibre que tenim á la vista animadas descripcions é interessants noticias escritas ab la brillantés qu' es una de las qualitats més características del ilustre historiador de Catalunya. Lo llibre tè molta part d' auto-biografia, lo qual contribuheix á aumentar son atractiu. Lo Sr. Balaguer sab comunicar sempre sos entusiasmes, y en lo decurs de aquesta colecció de recorts, nos fa assistir á la génesis de algunas de sas més celebradas composicions poéticas, entre las quals sobressurten los *Cants de Italia*, forjats al foch de la guerra de la independència de aquell pais.

MONOGRAFÍAS DE CATALUNYA, per J. ROIG Y VILARDELL.—Acaba de publicarse la segona serie, que en res desmereix de la primera. Comprén un bon número de poblacions inclosas en la lletra B, desde *Badalona* fins á *Barberá*, distingintse per l' extensió y riquesa de datos ab que son tractadas las següents: *Badalona*, *Bagá*, *Bagerque*, *Bagur*, *Balaguer* y *Banyolas*. Lo text está adornat ab hermosos grabats, que donan una idea dels pormenors més importants de cada una de las poblacions á que corresponen.

NI LA TEVA NI LA MEVA.—Acaba de veure la llum pública la aplaudida comedia que porta aquest títol, original del popular poeta C. Gumá, estre-

LA NOSTRA GENT. (Dibuixos de Mariano Foix.)
LO SANT DE D. TOMASA RIUDOMS.

1. Introducció. A primera hora, donya Tomasa y la nena se 'n van a missa.—2. ¡Si 'n reben després de visites!—3. A la cuyna no s' entenen de feyna.—4. Lo més bonich es quan hi va la neboteta a dir la dècima.—5. Ara truca 'l solterón don Milio, pretendent de la viuda donya Tomasa.—6. Aviat arriba 'l procurador de la senyora... y un dels seus platònichs adoradors.—7. Lo regalo de don Milio.—8. En Papitu, promès de la filla de la casa.—9. ¡Quin ápat aquell dia! Sobre tot lo brindis de don Milio...—10. Lo convidat que més s' aprofita.—11. Gran ball... y gran ocasió perque don Milio puga declarar-se.—12. Mentres tant, en Papitu ¡'l dolent! fa de las sévas.—13. ¡Qué satisfet don Milio!... ¡y qué motxo 'l procurador!—14. Final. Cada hù a casa seva.

Mariano Foix
1890

nada ab gran éxit en lo *Teatro de Novedats*, la mit del 5 de desembre últim.

RATA SABIA.

LA DONA.

Fundantnos en la experiència,
que es la que 'l saber abona,
veuréu que als quinze anys, la dona
estima per ignocència.

Si ab los ulls de la rahó
als divuit l' analisém,
en ella descobrirém
qu' estima per ilusió.

Quan tè vint anys y en excés
sab lo que son desenganys,
nos indica ab sos afanys
qu' estima per interés.

Quan ja comensa á passarse
y als vinticinch ha arribat,
nos mostra en aquesta edat
qu' estima sols per casarse.

Mes quan als trenta camina
y tia li diu algú,
'llavors no estima á ningú,
y si estima es per rutina.

No busquéu, donchs, en son cor
amor sent soltera encare,
que sols la dona essent mare
estima ab verdadé' amor.

V. TARRIDA.

PRINCIPAL.

Continúa lo combat de *Trafalgar* ab més ardor que may. Especialment los días de festa 'l teatro s' ompla de gom á gom, de un públich que aplaudeix las escenas més culminants, fa repetir las pessas de música més garbosas, y celebra las decoracions que ofereixen més bon efecte.

Ja varem dirho l' última seumana: *Trafalgar* es una obra endavinada.

LICEO.

Las representacions del *Mefistófele* han vingut á interrompre agradablement la monotonia que regnava en lo gran teatro, de quinze días ensá.

L' ópera de Boito, sempre escoltada ab gust, alcansá una interpretació tan excelent, que en distintas ocasions promogué l' entusiasme de la concurrència.

Ja coneixíam á la Kupfer en lo doble paper de Margarida y Elena. Interpretá tots dos personatjes ab molta delicadesa y ab gran acert, fent gala sempre de sas condicions de actris y de cantant y distingintse, com de costum, en la sentida escena de la presó.

Lo tenor Grani, que s' ha fet molt simpátich per la sèva infinita laboriositat, cantava aquesta ópera per primera vegada, y se 'n sorti com si li sigués sumament familiar. Aixó 'ns fa creure que 'l *Faust*, de Boito, passarà á ser una de las parts predilectas del seu repertori. Lo públich l' animá sovint ab los seus aplausos.

Tant la Carotini, com en Vidal, artistas tots dos ja ben coneguts en aquesta mateixa partitura,

desempenyaren molt acertadament sos respectius papers.

Los coros bè, y l' orquesta, de primera. Ja en lo prólech, qual final hagué de ser repetit desde la *Salve*, lo teatro s' enfonzava, tal siguié l' entusiasme que produí aquella execució brillant y ajustadíssima.

En lo resto de la execució, la batuta del mestre Mascheroni, féu primors extraordinaris. Lo mestre siguié l' héroe de la nit

La senmana próxima ^{*}parlaré del debut de la Arnoldson.

Avuy l' espay me falta y 'l temps no 'm sobra.

ROMEIA.

Mentres esperém l' estreno del drama de Frederich Soler: *La rondalla del infern*, que s' ha posat en ensaig, devém concretarnos á la funció de ignocents, per la qual s' estrenaren dos obras novas: *Lo teatro per dins* y *La peste de Tartaria*.

Lo teatro per dins es un quadro de costúms d' entre bastidors, una serie de incidents de la vida dels comediantes, la comedia que passa á dintre, mentres lo públich contempla lo que 's representa al escenari. En l' obra apenas hi ha argument; pero está plena de ocurrencias y esmaltada de xistes. Lo públich demaná l' autor, y 'ls actors digueren qu' era un tal Gratallops, qu' en aquest moment está prenent las ayguas de la Puda. Per lo teatro 's deya que 'l pare de la humorada era en Frederich Soler.

En quant á la *Peste de Tartaria*, arreglo del Sr. Colomer, es una obra bufa, una gatada en tres actes. L' assumpto es petit per tanta extensió; pero l' autor se dona prou manya, derrama la sal no ja á pessichs, sino á grapats, y 'l públich se caragola de riure. En resúm: es una ignocentada de bona lley, qu' es de creure será representada en tot temps del any, puig per ferse un tip de riure, tots los días son bons.

TÍVOLI.

Res de particular.

A no ser que per talse tinga la ignocentada que porta 'l titol de *La degollación de los inocentes ó el delirio de Herodes*.

L' obra, escrita sense altras pretensions que la de omplir un número del programa del día de las llufas, cumplí plenament lo seu objecte.

NOVEDATS.

Diumenje s' estrená ab lo titol de *Del limbo al cielo*, un arreglo, segóns tinch entés, de una producció francesa, que á creure lo que 's deya pèl teatro, tè quatre actes.

Lo Sr. Llanas los ha reduhit á dos.

No conech l' obra original; pero me la imagino. Está basada en lo tema del divorci tan rich en sorpresas y situacions cómicas. De fixo que l' autor del original haurá adornat l' argument, que en lo fondo resulta d' escassas proporcions ab tota mena d' incidents y pormenors, al objecte de amenisar lo desarrollo de l' obra.

Lo Sr. Llanas, á jutjar pèl seu treball, haurá anat exprenentla, trayentli tota la salsa y deixantli sols lo tall fundamental. Donchs bè: lo tall fundamental en sech, resulta aixut, de un gust extrany y un bon xich insipit.

Si á l' obra francesa no hi ha res més que lo que 'ns dona 'l Sr. Llanas, creyém que no valia la pena de arreglarla. Si hi ha, com presumim per simples conjecturas, alguna cosa més que aquella acció precipitada y aquells personatjes sense relléu, es de sentir la supressió completa de

POLÍTICHS DESINTERESSATS. (Per Ll. Labarta.)

—¡Al fi hi pescat la gangueta de diputat provincial!
Ara sí que 'ls mèus negocis marxaran un xich com cal...

—¡Tant y tant que 'm convenia ser diputat provincial!
¡Catorze vots... y ab prou feynas!
Aixó va molt mal, molt mal...

la salsa, quan en aquesta classe de plats de la cuyna francesa, la salsa es precisament lo que més agrada.

La producció sigué aplaudida, y al final dels actes l' autor fou cridat á las taulas.

CATALUNYA.

Diu l' adagi que no hi ha res més agradable que las pomas del hort del vehí.

Donchs contra lo que l' adagi afirma, la producció titulada *Las manzanas del vecino*, va anar-se'n á terra desde 'l primer dia, y ja no hi ha qui l' aixequi.

¡Qué s' hi ha de fer! No tot ha de anar bè com *Los alojados* y *La leyenda del monje*. Las que cauhen milloran á las que se salvan.

CALVO-VICO.

No he tingut temps de assistir á l' estreno del drama *La cruz de plata*, original del Sr. Navarro González; y per lo tant, en la impossibilitat d' expressar una opinió per compte propi, dech consignar, perque aixís me consta de bona tinta, que l' obra alcansá molt éxit, essent aclamat l' autor al final de tots los actes.

GAYARRE.

Va vivint ab las sarsuelas de carácter com *La Bruja*, *La Marsellesa* y altras del mateix tenor.

En aquest punt cap més teatro li fa la competencia, y 'ls aficionats al género, los dissaptes y diumenjes á lo menos, tenen ahont passar l' estona.

CIRCO EQUESTRE.

Le Carnaval sur le glace continúa en lo cartell, y 'l públich s' hi diverteix molt, admirant los arriscats exercicis dels artistas que hi prenen part, y l' aparato escénich, qu' es molt notable.

N. N. N.

CARTA DESCLOSA DEL SIGLE XXXIX. (1)

A «Sócrates Pascal».

Barcino-nova.

(República del Nort).

Regió Nubiana.

Dia cinquanta sis, de l' any mil trenta de l' era «Llibertat» (2).

Antiga Espanya.

Prop las runas de 'l poble dit «Barcino».

Company y ciudadá: Salut y patria.

Avuy hi descubert sota d' uns pórtichs, un exemplar escrit en llengua estranya d' un llibre, bèn imprés, qu' així 's titula: ALMANACH DE LA ESQUELLA y mitj borradas unas lletras qu' abaix TORRATXA diuben. Com poseheixo un xich l' antiga parla que 'n deyan llemosi, hi pogut compendre bastant de lo que diu; sembla que 's tracta d' un *calendari* antich, perque al principi, hi vist molts noms de sants y noms de santas d' aquells, que en altre temps, lo cel omplian de la perduda religió cristiana.

Després tot fullejant planas endintre hi vist molts dibuixets y moltas páginas ab renglons combinats, que 's deyan «versos» y qu' eran, pèl que 's veu, jochs de paraulas que 'l temps ha desterrat ja per inútils, puig la bellesa avuy, concisa y clara, s' expresa sense tropos, ni figuras, ni ritme cadenciós, ni fullaraca.

Per lo que hi vist, comprench qu' aquells que 'l fe-eran lo que se 'n diu uns «gats dels frares», [ren,

(1) Sobrer del *Almanach*.

(2) Fetxa corresponent al dia 25 de febrer, de l' any 3842 de l' «Era cristiana».

perque 'l llibre es graciós. Qui satirisan ab més xispa y acert, es á un tal «Cánovas», qu' era, per lo que 's veu, primer ministre d' un rey de molts poch's anys y de sa mare.

Hi ha en lo llibre en qüestió, dibuixos cómic's y grabats molt bèn fets, y en ell se tracta de la electricitat y del teléfono, mirats en aquells temps, com cosas raras. ¡Pobra gent! ¡Si vejéssen avuy dia lo cúm'ul de invenció's que casi espantan! ¡Si vejéssen en los medis ab que conta, per estalvi de temps, la rassa humana!...

En lo llibre també, sembla que 's queixa aquella pobra gent, d' esser manada per reys á qui aborreix y en cambi volen la forma de govern republicana...

¡Si vjeéssen avuy có'm s' administra la terra tota en pès, confederada, dirían qu' es lo cell! ¡M' escapa 'l riure cada cop que llegeixo com s' esclaman!

¡Mes, no! ¡Riure no puch, quan penso qu' eran 'ls nostres ascendents, los nostres pares!... De Barcino va eixir, la gran colonia qu' aná á establirse al mitj, al cor de l' Africa, quan lo fret devallant á pas per sigle inhabitable feu, l' antiga Espanya.

¡Ells fören los que allí, llevors dugueren de ciencia y de treball; los que cambiaren los deserts en oássis y en verts boscos, los erms, gorchs y sorrals de l' ardent Sáhara! (1)

¡Ells fören qui juntant sa sanch ja pobre, ab la indígena sanch, robusta y brava, féren neixe un gran poble que tè totas las virtuts d' aquells dos, mes no sas faltas!

¡Qu' es valent y es sufert, altiu y noble qu' estima lo progrés, lluyta y treballa!... ¡Una rassa potent, en fi, qu' ajunta tot lo hó de la negra y de la blanca!

Mes prou de digresió's. Tornant al llibre estich molt orgullós de la troballa.

¡Es un dato prehuat, pèls qui estudian, com nosaltres dos fem, edats passadas!...

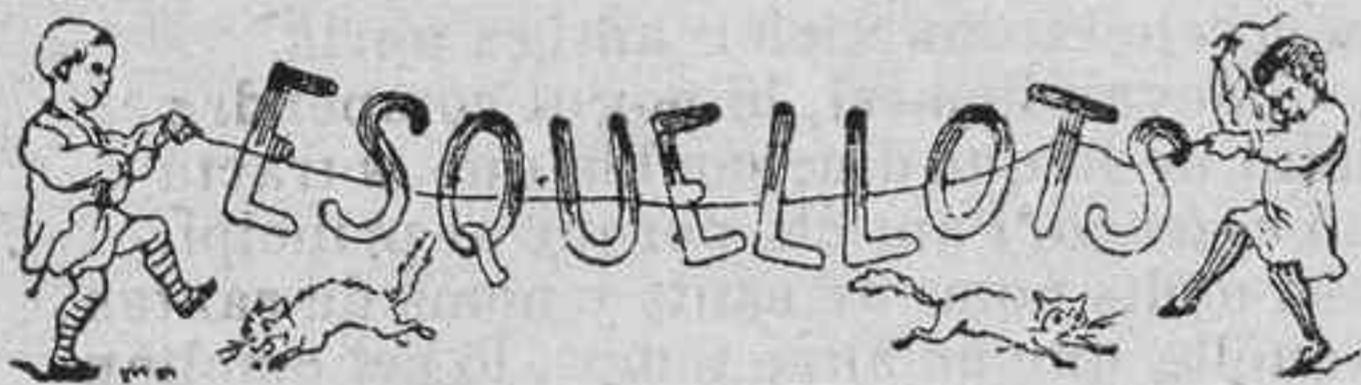
Barcino-nova un jorn, va conferirme l' encárrech d' estudiar l' antiga Espanya, y crech qu' hauré cumplert la missió aqueixa quan torni dintre poch, cap á ma patria.

En tant, rebéu de grat, ciudadá Sócrates, un abrás de l' amich

César-Mariana.

Per la traducció,

M. RIUSEC.

En altre lloch del present número 'ns ocupém de la irreparable perdua que acaba de sufrir lo *Teatro catalá* ab la mort de 'n Lleó Fontova, una de sas figuras més eminent's.

¿Qué afegirém á lo dit per l' autor de la *Crónica*, que no ho sápig'a tot Barcelona? Fontova era un dels poch's artistas que no 's discutian. Tantevident era 'lsèu merit, tant al alcáns estava de totas las inteligencias, desde las més rudas á las més ilustradas.

¿Qui havia deixat de veure'l y de aplaudirlo en sa llarga y gloriosa carrera?

(3) 'S pronuncia en árabe: Sáhara.

Per aixó avuy, l' escena catalana está de dol. Impossible de tot punt reemplaçar á un actor de tanta valia, de un mérit tan extraordinari, de una conciencia tant artística.

Fontova era al mateix temps un pare de familia amantíssim, un home de sa casa exemplar.

Lo teatro y la familia eran sos ideals.

La *ESQUELLA DE LA TORRATXA* acompanya en lo dolor á la desconsolada viuda y á sos fills idolatrats, desitjantlos una gran resignació pera suportar la fonda pena que avuy los aclapara.

L' enterro del eminent actor, efectuat dillúns á la tarde, evidenciá la general estimació que Barcelona sentia per son artista predilecte. Lo carrer Nou y la Rambla entera estavan plens de un concurs que contemplá condolgut lo pas de la fúnebre comitiva.

Formavan part del acompanyament los principals literats y artistas de Barcelona, los actors de tots los teatros y una concurrencia que no baixaria de dos mil personas.

Seguia al dol una carretela atapahida de coronas.

Las companyias y empresas del *Teatro Principal* y del de *Novedats* rendiren sentits honors al pas del cadáver.

¡Pobre Fontova!

¡Descansi en pau!

Lo rellotje que hi ha al saló del Consistori, ahont celebra l' Ajuntament las sévas sessions, careix de manetas que senyalin l' hora.

Tot está en caràcter dintre de la Casa gran.

Los rellotjes no tenen manetas.

En cambi no hi falta allí qui tè mans per ell y pèl rellotje.

Y no obstant NO LI FAN RES.

¡Mirin que n' estém de ben posats!

Quan era comandant de municipals lo Sr. Vilaseca, los conservadors varen posarhi per vigilarlo á un tal Sr. Canut, investintlo ab lo càrrech de segón comandant.

Los conservadors no tenian prou confiança en lo Sr. Vilaseca, no perque pogués suposárseli res de mal; pero 'ls liberals li havian donat lo càrrech y aixó sols feya entrar en sospitas als conservadors, que ja llavoras devian maquinari no sé quins gatuperis electorals.

Va sortir lo Sr. Vilaseca de la comandancia, y 'l *madjar* Sr. Canut va quedars'hi.

Quan vels'hi aquí que l' altre dia 'l Jutjat descubreix no sé quinas trapissondas de una certa agencia que feya negoci ab carn humana, enviant desesperats á América y valentse pèl cas de documents falsos.

Lo Jutjat comensá á capdellar, y capdellant, capdellant va trobar un nus, y darrera del nus...

Vaja res: de la nit al demati, 'l segón comandant de municipals Sr. Canut, per ordre del jutje va ser traslatat desde 'ls baixos de la Casa gran á un calabosso de la presó, ahont ha permanescut incomunicat una porció de dias.

Y ara, sens perjudici de lo que puga resultar de la causa, fassan vostés mateixos los comentaris que del fet se desprenen.

Digan quin concepte mereixen los conservadors qu' entregan lo mando de un cos destinat á

REYS.

—Se pensarà que li porto un caudal de juguets fins, y total es una capsa de cartró... y buyda de dins.

la guarda de la nostra hisenda y de la nostra vida, a uns tipos com aquests ab los quals s' encarregan de contreurhi relacions los tribunals de justicia.

¡Si s' haurán cregut que tot lo d' aquest mon s' arregla trampejant eleccions!

Per ara aném vivint y aném veyent. «Que todo se andarà si la vara no se rompe», com deya en Mañé y Flaquer quan trobava pretext de atacar als liberals, y que ara que 's tracta dels conser-vadors, calla com un difunt.

Algúns periódichs publican llarchs anuncis y estrepitosos reclams del famós doctor Audet Solsona prometent la curació de la tisis, mediant l' ús de las píldoras antisépticas.

En aquest moment res més oportú que aquests cops de bombo.

¡Pobre doctor Koch!

Quan un pensa qu' en materia de curar la tisis tenim aquí a tot un Audet Solsona, inventor de las píldoras antisépticas, l' inventor de la linfa 'ns fa una llástima!...

També 'ns ne fan y molta tots los metjes extranjers que van en busca de nous sistemas per curar la difteria, 'l tétano y otras malalties, per medi de la transfusió de la sanch.

Que 's desenganyin tots.

Aquí no hi ha més sabis que 'l Dr. Audet, ni més transfusió possible, que la de fer passar los diners desde 'l porta-monedas dels malalts a las butxacas del metje.

¿Saben que hi enviat sollicitut al Ajuntament, demanantli que aixis que 's presenti vacant una plassa de burot se serveixi avisarme?

Sí, senyors, sí: lo cárrech de burot me tè enamorat.

Alló d' estar de vigilancia, y aixis que 's veu una xicota guapa y revingudeta, acostárseli y dirli: —«Alto, noya: haig de veure si portas amagada alguna cosa» y posar en moviment los dits resseguint tots aquells alts y baixos, la veritat, ha de ser una cosa molt distreta.

Y en lo repertori hi ha encare molts més recursos.

Com per exemple 'ls que posan en planta 'ls burots del Passeig de Gracia, apenas baixa un carruatje del tranvia.

Pujar a la plataforma, donar una ullada escrutadora a tots los passatjers y sobre tot a las passatjeras y ab l' excusa de que sota 'ls assientos pot haverhi contrabando fer jugar lo bastó, tocant pantorrillas y arrencant xiscles y exclamacions, la veritat, es una diversió de primera que a mi 'm posaria de molt bon humor.

Y a qualsevol de vostés, també... ¿no es cert?

Y que en aquest punt la llibertat es completa y sense aturador possible.

Ser burot es serho tot.

Perque figürinse que davant de las protestas del públich, la comissió de consums s' enfada, l' alcalde president del municipi s' exaspera y tots los regidors cridan y reclaman. . . ¿qué pot succehir al cap-de-vall? Al cap-de-vall res enterament.

REYS.

—¿Dugas botas?... ¡Aquest soci deu esperarse algo bo! Donchs, te 'n portarás un xasco... ¡tè, fillet... aquí va aixó!...

Ja 's guardarán prou tots ells de renyar á cap burot.

Lo burot objecte del rapa-polvo no tindria de fer res més que un molinet ab lo bastó, quadrarse ben bè y dir:

—¡Senyors, muixonil!... O sino en las més próximas eleccions de regidors, no contin pas ab l'ajuda del cos. Avants votarem tots plegats als republicans que á uns tipos com vostés tan reganyosos. Per lo tant, y perque hi haja pau que cadascú s' estiga al seu puesto. Vostés á la Casa gran; nosaltres als fielatos, y campí qui puga.

A ca 'n Parés, los artistas han comensat á exposar treballs al pastel.

En Brull ha exposat pastels; també ha exposat pastels en Mas y Fontdevila. Altres artistas se preparan també per exposarne.

—Sempre ho havia dit—manifestava un parroquiá de la casa—per treballs de pasteleria, en lloch com al carrer de Petritxol.

Telégramas que aquests días corran pèls periódichs:

—«Lo doctor Koch ha dit que vol posar lo seu invent al servey de la humanitat»

—«Per un tubo de linfa del doctor Koch, se fa pagar una suma fabulosa.»

—«Creix l'entusiasme produhit pèl invent del doctor Koch.»

—«S' assegura que un malalt que seguia 'l tractament del doctor Koch acaba de morir.»

¿No es veritat que aixó 's presta pera fer un bon saynete?

Vejin si ho es de veritat, que tenim entés que ja hi ha un autor qu' está escribint una comedia titulada: *Dr. Koch*...

¿No 'ls ho deya jo?

Si s' arriba á realisar la conxorxa entre 'ls conservadors y 'ls reformistas, se diu que será nombrat arcalde primer de Barcelona en *Cavie-ritu Tort y Martorell*.

Per lo que puga ser y á fi de veure si realment s' ha d' escursar la vara, á las primeras de cambi 'l tal *Cavie-ritu* ha agafat lo tren y se 'n ha anat á Madrid.

¡Ell ray! Pot molt ben viatjar... ¡com que passa ab mitj bitllet!

A un subjecte qu' estava contemplant lo desafio á billar que tè efecte en lo café del teatro Gyarre, entre 'l francés Fournil y l' andalús Sánchez, li va desapareixer, sense saber còm, l' agulla de la corbata.

—¡Ja m' han fastidiat!—deya 'l pobre home.—Ho sento, no per lo que valia l' agulla, qu' era poch, sino per ser un recort de familia.

Y mentres s' ajupia á veure si per casualitat li havia caygut á terra, un concurrent va dirli:

—Pero, home ¿qué fa?... ¿Qué no veu que encare la porta?

—¿Ahónt?

—Tinga: clavada á la esquena.

* * *

Y efectivament, clavada á la esquena la portava.

Per lo vist, lo lladre, comprenent que l' agulla valia poca cosa, li havia tornada en aquesta forma.

Aixó succehia precisament lo dia de innocents. ¡Amigo, quina mà més fina per clavar llufas!..

Una dita sobre 'l *macht* dels dos carambolistas: —A mi que no m' hi vingan: si M. Fournil fa una serie de 218 carambolas, las fa per alló que 's diu...

—¿Per qué?

—Res: las fa per carambola.

Los espanyols residents á Santa Fé (República argentina) han fet un regalo á n' en Peral consistent en una preciosa áncora d' or de catorze centímetros d' altura, acompanyada de una targeta del mateix metall ab una sentida dedicatória.

Pera fer regalos de aquests després del fracás del submarí, se necessita tenir una vena als ulls.

No en vá 'ls espanyols que 'l fan, viuhem á *Santa Fé*.

Demá la *Campana de Gracia* publicarà número extraordinari, ab motiu de haver entrat á any nou. Tant lo text com los grabats cridarán l' atenció del públich, com la cridan sempre 'ls números extraordinaris de aquell popular periódich.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA.—*Fu-lla-ra-ca*.

2. ANAGRAMA.—*Marti-Marit-Timar-Trami-Mitra*.

XULOMANIA.

Passan los anys poch á poch, passan mil fets que s' enllassan; pero 'l qu' es aquests tipos, van aguantantse... y no passen.

Libros para Reyes

Obras para aguinaldos

DIETARIOS Y AGENDA DE BUFETE

Desde 1 peseta à 4.

GRAN SURTIDO DE ALMANAQUES AMERICANOS

Desde Ptas. 0'35 à 6'50.

2.ª edició

ALMANACH

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

PERA 1891

Està escrit per las primeras plomas catalanas y dibuixat pèls més coneguts artistes.
Lo preu es com sempre: 2 ralets per tot arreu.

Inmenso surtido de libros propios para aguinaldos, con preciosas encuadernaciones.

AVIS

Tenim unas magnificas tapas per encuadernar **La Esquilla de la Torratxa**, que 's venen al preu de **UNA PESSETA**.

Obra nueva

LA ESPUMA

POR

A. PALACIO VALDÉS

Dos tomos, Ptas. 8; en tela, Ptas. 10.

APELES MESTRES

LA GARBA

Un tomo en quart, ilustrat per l' autor, y ab un prólech de J. ROCA Y ROCA.

Ptas. 3.

NARCÍS OLLER

LA FEBRE D' OR

TOMO PRIMER

Ptas. 3.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No respensem de extravios, no remetent ademès 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

3. ACENTÍGRAFO.—*Renegas-Renegas.*
4. TRENCA-CLOSCAS.—*Los amantes de Teruel.*
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Armengol.*
6. INTRÍNGULIS.—*A ses.*
7. GEROGLÍFICH.—*Per Nadal pollastres.*

XARADAS.

A una nineta
mina de sal
que viu al Parque
y 's diu *Total*.
Dèu va donarli
sens dupte un *hu*,
puig al mirarla
n' es bèn segú,
de jove càndit
resta *dos cor*
prés en las xarxas
de son amor.
Primera volta
que la vegí,
volguent parlarli ..
tres li vaig dí.

FERNÁNDEZ.

ANAGRAMA.

Al ball del Circo va aná'
veyent fer broma y ballá'
en Roda, qu' es un *total*,
y'tant lo van esbroncá'

MARE Y FILL.

—Per dolent y per traviesso,
los Reys no 't portarán ré...
—¿No 'm portarán?... Ja es ben raro...
¿cóm ho sab aixó vosté?

LO TEMPS Y L' ANY NOU.

—¡Casi no goso á trencarlo!
¡estich tan escarmentat!...
¿quí 'm diu que l' any que aquí 's tanca
no 'm resultarà covat?

que vermell lo van deixá'
com un *total*, l' animal.

SOCI DEL VALLESÀ.

MUDANSA.

Es una noya *total*
la neboda de 'n Marsal
es una *total* molt maca
la neboda de la Paca;
tè una *total* molt bonica
la petita de la Xica
y tot sovint li fa *tot*
perque s' adormi del tot

ALLEIDIV OCSICNARF.

TRENCA CLOSCAS.

LOLA NANAR Y ESPÍO.

TÁRBEGA.

Formar ab aquestas lletres lo títul de dos aplaudidas
comedias catalanas.

«L. K. KAU.

GEROGLÍFICH.

∴
+
TTTTTTT
TTT
+
INGL
e e e e e
o o o

NOY DE SARRIÀ.

BARCELONA:

Imp. de Lluts Tasso Serra, Arcn del Teatro, 21 y 23.